

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

24.07.2020 № 03-1784

На № _____ від _____

**Голові Верховної Ради
України**

Разумкову Д. О.

Щодо результатів аудиту

Шановний Дмитре Олександровичу!

На засіданні Рахункової палати 09.06.2020 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта "Укриття" та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, за підсумками обговорення якого прийнято рішення (додаються).

Згідно з частиною першою статті 37 Закону України "Про Рахункову палату" інформуємо.

Міністерством екології та природних ресурсів України (перейменовано у вересні 2019 року у Міністерство енергетики та захисту довкілля України) як головним розпорядником бюджетних коштів та Державним агентством України з управління зоною відчуження як відповідальним виконавцем бюджетної програми протягом 2018–2019 років на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта "Укриття" та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС (КПКВК 2408120) використано 2 568 601,4 тис. гривень.

При цьому через недоліки у здійсненні внутрішнього контролю як головним розпорядником, так і розпорядником нижчого рівня (відповідальним виконавцем бюджетної програми) та неповні і несвоєчасні управлінські рішення, учасниками бюджетного процесу при використанні коштів державного бюджету за цією бюджетною програмою допущено: неефективне управління бюджетними коштами в обсязі 16 992,6 тис. грн (0,7 відс. касових видатків); використання коштів з недотриманням вимог нормативно-правових актів та з ознаками нецільового використання у сумі 339 955,0 тис. грн (13,2 відс.); нанесення збитків державному бюджету у сумі 19 615,3 тис. грн (0,8 відс.); нерезультативне використання коштів державного бюджету в обсязі 47 241,9 тис. грн (1,8 відс.); неекономне використання бюджетних коштів у сумі 240 460,0 тис. грн (9,4 відс.); використання коштів державного бюджету без внесення змін до планів заходів у сумі 37 781,0 тис. грн (1,5 відс.); використання коштів державного бюджету без визначення

результативних показників виконання робіт, що унеможливило оцінку їх ефективності, у сумі 725 212,7 тис. грн (28,2 відсотка).

Нормативно-правові акти з питань підтримки у безпечному стані енергоблоків та об'єкта "Укриття" та виконання заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС потребують удосконалення. Нагальним є і подальше удосконалення механізмів фінансового та організаційного забезпечення питань безпечного стану енергоблоків та об'єкта "Укриття" та виконання заходів з підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, що фактично здійснюється Державним спеціалізованим підприємством "Чорнобильська АЕС", яке є одержувачем бюджетних коштів. При цьому статус ДСП "ЧАЕС" не дає можливості ефективно та вчасно реагувати на ризики, пов'язані із забезпеченням сталого фінансування таких робіт, що зумовлено неефективною системою державного управління та внутрішнього контролю органів державної влади.

Загальнодержавна програма зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, затверджена Законом України від 15.01.2009 № 886 (далі – Загальнодержавна програма), не відповідає засадам розроблення, затвердження та виконання державних цільових програм, визначеним у Законі України від 18.03.2004 № 1621 "Про державні цільові програми".

Кабінет Міністрів України при здійсненні заходів з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади не забезпечив дотримання визначених законами України від 08.02.1995 № 39/95 "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" та від 30.06.1995 № 255 "Про поводження з радіоактивними відходами" (із змінами та доповненнями, далі – Закон № 255) принципів розмежування державного управління у сфері використання ядерної енергії та державного управління у сфері поводження з радіоактивними відходами, а також відповідності Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 32, вимогам цих законів.

Крім того, необхідно узгодити частину другу статті 9 Закону № 255 щодо назви органу, який здійснює державне регулювання безпеки під час поводження з радіоактивними відходами, з назвою органу, визначеного актами законодавства з питань оптимізації центральних органів влади; застосування терміна "органи державної виконавчої влади" із Законом України від 17.03.2011 № 3166 "Про центральні органи виконавчої влади", в якому використовується термін "орган виконавчої влади".

Зазначені недоліки та порушення вплинули на досягнення як результативних показників, передбачених бюджетною програмою, так і очікуваних результативних показників, визначених Загальнодержавною програмою. Аудитом встановлено, що з шести очікуваних результатів виконання досягнуто тільки два: завершення будівництва та введення в експлуатацію сховища відпрацьованого ядерного палива і конфайнмента над об'єктом "Укриття". Загальне відставання виконання Загальнодержавної програми за термінами в цілому становить майже 6 років, а за окремими ключовими напрямками – понад 2 роки.

При цьому протягом 2018–2019 років фактично не здійснювалася науково-технічна та інформаційна підтримка робіт щодо зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, передбачена Законом України від 11.12.1998 № 309 "Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему" (далі – Закон № 309) та Загальнодержавною програмою.

З метою покращення науково-технічного супроводу робіт з підтримки у безпечному стані енергоблоків та об'єкта "Укриття", заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, виконання відповідних завдань Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України та використання бюджетних коштів, спрямованих на зазначені цілі, необхідне організаційне та нормативно-правове врегулювання, зокрема, питань спрямування бюджетних коштів за КПКВК 6541140 на виконання заходів Загальнодержавної програми, а також узгодження замовниками та виконавцями цих заходів відповідних планів науково-дослідних робіт.

Термінового вирішення також потребують питання фінансового забезпечення відшкодування витрат Пенсійному фонду України на виплату та доставку пільгових пенсій, а також встановлення заробітної плати працівникам ДСП "ЧАЕС" в розмірі не нижчому від середньої заробітної плати працівників відповідних професій та посад на діючих атомних електростанціях України, як це передбачено статтею 12 Закону № 309.

За результатами розгляду матеріалів аудиту Рахунковою палатою надано відповідні рекомендації Кабінету Міністрів України, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України і Державному агентству України з управління зоною відчуження.

Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати та Звіт надіслано Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, яким рекомендовано провести спільні слухання у комітетах щодо стану виконання Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему.

Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслано Кабінетові Міністрів України, рішення Рахункової палати та Звіт – Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України і Державному агентству України з управління зоною відчуження, Інституту проблем безпеки атомних електростанцій Національної академії наук України, ДСП "Чорнобильська АЕС" та ДСП "Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами", а також повідомлення про виявлені при здійсненні аудиту ознаки кримінальних правопорушень – Офісу Генерального прокурора.

Звіт, рішення Рахункової палати та матеріали реагування об'єктів контролю будуть розміщені на офіційному вебсайті органу.

Додатки: на 54 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан